

ver dog Leirstyrkens forsvarlige Uddannelse, medens Skadeserstatningen maa blive det Sekundære.

Rjær: Jeg vil kun tillade mig den korte Bemærkning, før der skrives til Vedtagelse af dette Lovforslag, at det er meget modstræbende, jeg gaar ind paa en Lov som denne, men jeg indrømmer, at Forholdene ere af den Vefflaffenhed, at man er nødsaget til at gjøre det, idet det endnu ikke er lykkedes at naae til en Revision af Hærløven. Jeg vil imidlertid haabe, at vi ikke flere Maa skulle blive satte i den Nødvendighed at maatte vedtage en Lov som denne, idet jeg haaber, at den politiske Situation maa blive forandret derhen, at man kan komme ind paa en Forhandling baade om vor Hærløv og om andre Reformer. Jeg vil kun fremsføre, hvad der er blevet mig sagt i de Kredse, hvori jeg bevæger mig af menige Soldater, og jeg tør tilføie af en Del Underbefalingsmænd, at der Intet er i det militære Liv, som de finde mere unødvendigt, mere aandsfløvende og mere trættende end Leirpøvelserne. De udtale overhøved en faa almindelig Fordømmelsesdom over Dvølfesleire, at jeg maa have Grund til at tro, at det hovedsagelig er rigtigt, og det er dog beklageligt, at man ikke alene skal give Statens Penge ud, men ogsaa skal plage Landets Sønnen med Noget, med Hensyn til hvilket der herfter en saadan Opfattelse, som, om ikke fuldt ud, saa dog i Hovedsagen er rigtig. Jeg lagde vel Mærke til, at den høitagtede Krigsminister yttrede — og det er ogsaa fremkommet ved andre Leiligheder — at det ikke saameget er de Meniges fortsatte Dvølfelse i Krigshaandværket, hvorpaa der her lægges Vægt, men at Leirpøvelserne mere ere til for at uddanne vore Befalingsmænd. Jeg skal gjerne indrømme, at der maa bringes Offer for Uddannelsen af vore Befalingsmænd; det er fuldstændig paa sin Plads, og selv et personligt Offer som det, at de Menige maa være tilstede, for at Dvølfesleire kunne finde Sted, kan jeg ogsaa finde naturligt, men jeg kan ikke tro, at man ikke ved Revisionen af vor Hærløv skulde kunne finde en Maade, der var lettere for Befolkningen og Mandstabet, som var mere uddannende for dem, der her er Tale om, navnlig Befalingsmændene, og som var mindre aandsfløvende for ikke at sige aandsfortærende for de Menige, thi jeg tror ikke, jeg gaar for vidt, naar jeg siger, at de Allerfleste her i denne Sal ere enige med mig i, at disse Dvølfesleire ere Noget, vi maa komme bort fra, saasnart der bliver foretaget en Revision af Hærløven. Jeg har følt Træng til at udtale disse Ord, idet jeg skal slutte med, at der Intet er af det, Rigsdagen foretager sig, som Befolkningen, i alt Fald overfor mig, fremsfører stærkere Anker imod end disse idelige Sjentagelser af Dvølfesleire. Derfor har jeg følt Træng til at udtale dette her, for at det maatte kunne medvirke til, at man saameget hurtigere fra

alle Sider bliver enig om at komme til en bedre Forstaelse af vor hele politiske Stilling, og for igjennem denne at komme til en Revision af vor Hærløv, der maatte føre til en heldigere Ordning end den, der hidtil har fundet Sted.

Krigsministeren (Saffner): Naar den ærede Taler, som nu satte sig, udtalte, at Krigsministeren havde yttret, at Leirpøvelserne væsentlig fandt Sted for Befalingsmandspersonalets Skyld, har den ærede Rigsdagsmand vistnok ikke hørt eller i ethvert Fald misforstaaet, hvad jeg udtalte. Jeg sagde nemlig, at Leirpøvelserne vare fastslaaede i Hærløven ikke alene for Mandstabets Uddannelse men ogsaa for Befalingsmændenes Uddannelse, og at man navnlig for disse Sidstes Vedkommende maatte lægge særlig Vægt paa de større Dvølfesleirer, hvilke for en Del vare Marsagen til de større Erstatningskrav. Naar det ærede Medlem for Viborg Amt (Rjær) forpovrigt udtalte, at han hos den Kreds af Befolkningen, med hvilken han var kommen i Berøring, og som dels som Menige, dels som Underbefalingsmænd havde deltaget i Leirpøvelserne, havde erfaret en almindelig Fordømmelsesdom over disse Leirpøvelser som lidet nyttige for Uddannelsen, og som aandsfløvende for ikke at sige aandsfortærende for dem, der deltagte i dem, kan jeg ikke sige Andet, end at jeg beklager, at der hos en Del af Befolkningen i Landet findes en faa feilagtig Opfattelse af disse Dvølfesleirer.

Rjær: Det kan gjerne være, at jeg har gjort den høitagtede Minister uret, men han har nu i alt Fald udtalt sig saaledes, at jeg ikke længer kan misforstaa ham, og noget Saadant er i ethvert Tilfælde tidligere udtalt fra flere Sider her i Salen under Behandlingen af flige Spørgsmaal. Det turde ogsaa være muligt, at jeg er paavirket noget af den Opfattelse, som gjør sig gjældende, hver Gang man taler med disse Folk, at Leiren kun er til for Uddannelsen af Befalingsmænd, men jeg har, som jeg ogsaa antydede i mit forrige Foredrag, sat mig noget i Modfætning dertil. Jeg har sagt, at man ogsaa maatte bringe Offer for denne Sags Skyld, idet man ikke kunde forlange, at Befalingsmændene skulde blive tilstrækkelig uddannede, naar der ikke var Menige tilstede, og at det altsaa turde være et urigtigt Syn, som disse Folk havde paa den enkelte Side af Sagen, men det er aldeles vist, at det forholder sig, som jeg har udtalt, nemlig at der er en almindelig Misforståelse med disse Leirpøvelser. Om det skulde være beklageligt, at en saadan Misforståelse er tilstede, skal jeg lade staa hen; jeg er i ethvert Tilfælde af den Formening, at vi ved Revisionen af Hærløven vilde komme til en Ordning af dette Forhold, som vil blive langt fuldigere og heldigere baade for de Menige og for Befalingsmændene, end den, der finder sit